

# การศึกษาความเหมาะสมเพื่อจัดตั้ง เขตเศรษฐกิจพิเศษ/ นิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ชายแดนสหภาพพม่า<sup>1</sup>

ในการประชุม ACMECS<sup>2</sup> ครั้งแรก จัดขึ้นที่เมืองพุกาม สหภาพพม่า เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2546 ผู้นำประเทศสมาชิก ได้ลงนามร่วมกันในปฏิญญาพุกาม (Bagan Declaration) เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างกันในสาขาความร่วมมือสำคัญ 5 สาขา ประกอบด้วย (1) การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน (2) ความร่วมมือด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม (3) การเชื่อมโยงการคมนาคม (4) ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว และ (5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการประกอบด้วยโครงการรวม 46 โครงการ และโครงการทวิภาคี 224 โครงการ<sup>3</sup> ในจำนวนนั้นมีโครงการศึกษาความเหมาะสมเพื่อจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ/นิคมอุตสาหกรรมในสหภาพพม่า ซึ่งเป็นข้อตกลงที่คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมสหภาพพม่า (Myanmar Industrial Development Committee) และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (รูปที่ 1) ซึ่งเป็นจุดที่มีศักยภาพและสามารถ

เชื่อมโยงเศรษฐกิจในแนวตะวันตก- ตะวันออกกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคได้



รูปที่ 1 พื้นที่เป้าหมายโครงการจัดตั้ง  
เขตเศรษฐกิจพิเศษ/นิคมอุตสาหกรรม

ผลการศึกษาเบื้องต้นในแต่ละพื้นที่มีดังนี้

1. พื้นที่นิคมอุตสาหกรรมเมียวดี มีเนื้อที่ประมาณ 950 เอเคอร์ (2,375 ไร่) พื้นที่โครงการตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองเมียวดีไปทางทิศตะวันตกประมาณ 5 กิโลเมตร ติดกับทางหลวงสายพะอั้น-เมียวดี ใกล้พรมแดน

1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์รับฟังความคิดเห็น "โครงการศึกษาความเหมาะสมเพื่อจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ/นิคมอุตสาหกรรม เมอะละหมัง (Mawlamyine) พะอั้น (Hpa-an) พม่า และพื้นที่ชายแดนอื่น" จัดโดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ณ โรงแรมแมสฮอดฮิลล์ อำเภอแมสฮอด จังหวัดตาก วันที่ 25 พฤศจิกายน 2548  
2 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS) เป็นแนวคิดที่นายกรัฐมนตรีไทย (พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร) ได้หยิบยกขึ้นหารือกับผู้นำกัมพูชา ลาว และพม่า ในการประชุมผู้นำสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) เมื่อ 29 เมษายน 2546 ที่กรุงเทพมหานคร และได้รับการสนับสนุนจากผู้นำประเทศเพื่อนบ้านทั้งสาม โดย ACMECS เป็นกรอบความร่วมมือที่มีวัตถุประสงค์เพื่อลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก ก่อให้เกิดความเจริญอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาคและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ ASEAN  
3 ภายหลังจากเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2547 เวียดนามได้เข้าเป็นสมาชิก ACMECS ทำให้ประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 5 ประเทศ และเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2548 ที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ ACMECS ที่เมืองเสียมราฐ ประเทศกัมพูชา ได้เพิ่มสาขาความร่วมมือสาขาที่ 6 คือความร่วมมือด้านสาธารณสุขเป็นสาขาความร่วมมือใหม่ตามที่ไทยเสนอ

ไทยที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีศักยภาพ เชื่อมโยงกับอำเภอแม่สอดได้สะดวกโดย อยู่ห่างจากอำเภอแม่สอดประมาณ 16 กิโลเมตร การพัฒนาโครงการนิคม อุตสาหกรรมในพื้นที่ดังกล่าวจะสะดวกต่อนักลงทุนไทยที่จะย้ายฐานการผลิตเข้าไปลงทุน พื้นที่นิคมอุตสาหกรรมเมียวดีมีจุดเด่นในการเป็น ประตูเปิดสู่ตะวันออก เชื่อมโยงเส้นทาง การค้าการลงทุนตั้งแต่ย่างกุ้ง เมียวดี ไทย สปป.ลาว และเวียดนาม สามารถเป็นฐาน การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมกระจายผ่าน เมืองเมียวดีเข้าสู่ประเทศไทย รวมทั้งใช้ ท่าเรือบริเวณเกาะละแหม่งหรือทวาย (Dawei) เพื่อรองรับการขนส่งสินค้า ทางน้ำได้ ปัจจุบันสภาพพื้นที่โครงการเป็น ป่ารก้างมีต้นไม้หนาแน่นสลบพื้นที่โล่งใน บางบริเวณโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ยังไม่ได้ รับการพัฒนา ทั้งถนน ไฟฟ้า โทรศัพท และประปา แต่จากการประเมินของบริษัท ที่ปรึกษาพบว่าสามารถนำน้ำจากลำห้วย แม่ปะแหลบ (Mae-pa-lae) ที่ติดด้าน ทิศเหนือของพื้นที่โครงการมาใช้ได้ ส่วนพลังงานไฟฟ้าที่ไม่พอเพียงต้อง เชื่อมโยงจากฝั่งไทยไปใช้งาน

**2. พื้นที่ นิคมอุตสาหกรรม เกาะละแหม่ง** มีพื้นที่ 685 เอเคอร์ (1,713 ไร่) ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของกรุงย่างกุ้งห่าง ออกไปประมาณ 300 กิโลเมตร สามารถ เดินทางไปโดยใช้เส้นทางรถยนต์ แต่ต้องใช้ ความเร็วจำกัด เนื่องจากเส้นทางเป็นถนน แอสฟัลท์ขนาด 2 ช่องจราจร ความกว้าง ประมาณ 5 เมตร ใช้เวลาเดินทาง ประมาณ 7 ชั่วโมง พื้นที่โครงการอยู่ติดกับ นิคมอุตสาหกรรมเดิมซึ่งมีโรงงานขนาดกลาง และขนาดเล็กตั้งอยู่ประมาณ 160 โรงงาน โดยมีอุตสาหกรรมหลายประเภท เช่น การ ประกอบและตัดแปดรถยนต์ใช้แล้ว และ โรงงานอัดยางก้อน เป็นต้น พื้นที่นิคม อุตสาหกรรมเกาะละแหม่งถูกจัดลำดับให้ เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมที่สุด เนื่องจากได้เปรียบ ด้านการคมนาคมโดยมีเส้นทางรถไฟผ่าน จากทิศเหนือตั้งแต่มัณฑะเลย์ ย่างกุ้ง

เกาะละแหม่ง และสิ้นสุดที่เมืองทวาย มีสนามบินรองรับการขนส่งทางอากาศ มี ท่าเรือสามารถขนส่งสินค้าตามแนวชายฝั่ง หรือขนส่งสินค้าไปยังท่าเรือทิลวา (Thilawa) ณ กรุงย่างกุ้ง เพื่อส่งออกไปยัง ประเทศอื่นได้ นอกจากนั้นเกาะละแหม่ง ยังสามารถพัฒนาเป็นฐานการผลิตส่งออก สินค้าไปประเทศด้านมหาสมุทรอินเดียใน อนาคต ปัจจุบันสภาพพื้นที่ตั้งโครงการเป็น ที่ราบใช้ประโยชน์ในการเกษตรปลูกข้าว ยังไม่มีระบบน้ำประปา ทิศใต้ติดแม่น้ำ Attran ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ ส่วนพลังงาน ไฟฟ้าต้องเชื่อมโยงมาจากเมืองตะโง (Thaton) และยังไม่พอเพียง ด้านสภาพ แวดล้อมไม่มีปัญหาด้านมลพิษ และมี ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่รอบ ๆ พื้นที่ นิคมอุตสาหกรรมแต่ค่อนข้างเบาบาง

**3. พื้นที่นิคมอุตสาหกรรมผะอัน** มีพื้นที่ 981 เอเคอร์ (2,453 ไร่) ตั้งอยู่ห่าง จากกรุงย่างกุ้ง 371 กิโลเมตร และห่างจาก อำเภอแม่สอด 243 กิโลเมตร เมืองผะอัน เป็นเมืองพักอาศัยและประชากรส่วนใหญ่ เป็นชาวกระเหรี่ยง ชาวบ้านส่วนหนึ่งนิยม เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทย เมือง ผะอันมีข้อเสียเปรียบคือไม่มีเส้นทางรถไฟผ่าน ไม่มีสนามบิน และไม่ติดกับท่าเรือ แต่อยู่บน เส้นทางเชื่อมต่องระหว่างเมียวดี เกาะละแหม่ง และย่างกุ้ง ทำให้สามารถนำ วัตถุดิบจากจุดต่าง ๆ มาแปรรูปและส่งออก สู่ประเทศไทย ย่างกุ้ง หรือส่งออก ต่างประเทศทางท่าเรือเกาะละแหม่งได้ พื้นที่โครงการตั้งอยู่ริมทางหลวงสายผะอัน- เกาะละแหม่ง-กอกาเร็ก สภาพพื้นที่เป็น ที่ราบมีภูเขาหินปูนอยู่ด้านหลัง มีพื้นที่ เกษตรกรรมปลูกข้าวอยู่ใกล้ ๆ แต่ไม่ หนาแน่นนัก ชุมชนในบริเวณข้างเคียง ค่อนข้างเบาบาง ในพื้นที่ไม่มีระบบประปา แต่สามารถนำน้ำจากแม่น้ำสาละวินซึ่งอยู่ทาง ทิศเหนือประมาณ 8 กิโลเมตรมาใช้ได้ ดาน พลังงานไฟฟ้าต้องเชื่อมโยงมาจากเมืองตะโง และยังไม่พอเพียง

กลุ่มอุตสาหกรรม ที่มีโอกาสการย้าย

ฐานการผลิตเข้าไปในสหภาพพม่าจะเป็น  
อุตสาหกรรมที่มีแรงจูงใจในการย้ายฐาน  
การผลิตจากข้อได้เปรียบด้านวัตถุดิบและ  
แรงงาน ได้แก่

(1) กลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร  
โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเดิมที่มีฐานการผลิต  
บริเวณชายแดน เช่น อุตสาหกรรมการผลิต  
ผักและผลไม้กระป๋อง อาหาร อาหารสัตว์  
แปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์ การผลิตปุ๋ย  
เมล็ดพันธ์ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล  
(โดยเฉพาะในจังหวัดระนอง) ประกอบด้วย  
โรงงานปลาป่น ปลากระป๋อง ห้องเย็น  
รวมทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกสินค้า  
มาไทย เช่น การทำห้องเย็น การคัดเกรด  
การบรรจุหีบห่อ เป็นต้น

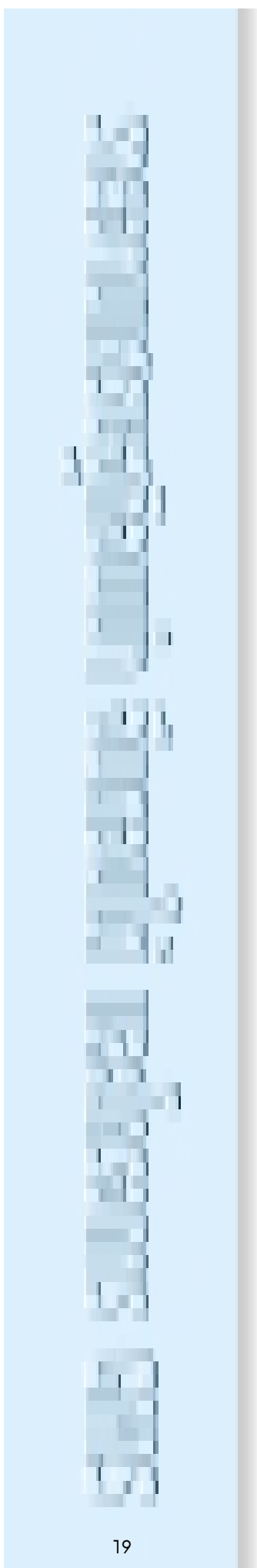
(2) กลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปไม้  
การทำเฟอร์นิเจอร์ ของชำร่วย และไม้  
แปรรูป เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของ  
ป่าไม้และนโยบายขยายพื้นที่ปลูกป่าเพื่อ  
ป้อนโรงงานไม้

(3) กลุ่มอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อ  
ทดแทนการนำเข้า รวมทั้งอุตสาหกรรมที่  
เชื่อมโยงการผลิตกับอุตสาหกรรมในไทย ซึ่ง  
ส่วนใหญ่ผู้ประกอบการไทยมีความชำนาญ  
ในการผลิต เช่น (ก) อุตสาหกรรมสิ่งทอ/  
ตัดเย็บเสื้อผ้า (ขึ้นปลาย) ปัจจุบันมีโรงงาน  
จำนวนมากตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ชายแดนด้าน  
อำเภอแม่สอดและมีโอกาสย้ายฐานการผลิต  
ไปยังสหภาพพม่า เนื่องจากข้อได้เปรียบด้าน  
แรงงานราคาถูก รวมทั้งโอกาสขยายตลาด  
ทั้งในสหภาพพม่าและจีนตอนใต้ (ข)  
อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ เน้น  
การนำเข้าวัตถุดิบจากสหภาพพม่าเข้ามาผลิต  
เนื่องจากไทยมีความชำนาญด้านฝีมือการ  
ออกแบบและการตลาด (ค) อุตสาหกรรม  
เครื่องใช้ไฟฟ้าประเภท consumer product  
โดยเน้นขั้นตอนการประกอบมากกว่า  
การผลิต สามารถย้ายฐานการผลิตเข้าไปใน  
สหภาพพม่าได้ในอนาคต แต่ปัจจุบันยังมี  
ข้อจำกัดด้านความสามารถในการรองรับทั้ง  
ระบบสาธารณูปโภค และคุณภาพแรงงาน  
(ง) อุตสาหกรรมบริการขนส่ง เช่น

คลังสินค้า การผลิต packaging และ (จ)  
อุตสาหกรรมที่มีตลาดเป็นตัวนำ (market-  
led industries) ซึ่งเป็นการผลิตสินค้าที่เป็น  
ที่ต้องการของสหภาพพม่า ได้แก่ สินค้า  
อุปโภคบริโภค เครื่องจักรกลเกษตร  
วัสดุก่อสร้าง ชิ้นส่วนยานยนต์ ของเด็กเล่น  
รองเท้า และสินค้าหัตถกรรม เป็นต้น

โอกาสการลงทุนในนิคมอุตสาหกรรม  
แต่ละแห่งจะแตกต่างกัน สำหรับนักลงทุน  
ไทย โครงการนิคมอุตสาหกรรมเมียวดี  
สามารถใช้เป็นฐานการผลิตสิ่งทอและ  
เสื้อผ้าสำเร็จรูป การแปรรูปสินค้าเกษตร  
การผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคเพื่อขายใน  
สหภาพพม่าหรือส่งออกไปยังจีน อินเดีย  
และไทย รวมทั้งมีโอกาสในการผลิต  
อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้สนามบิน  
แม่สอดเป็นช่องทางขนส่งวัตถุดิบและสินค้า  
นิคมอุตสาหกรรมแม่ละหมั่งตั้งอยู่ใกล้แหล่ง  
ทรัพยากรธรรมชาติทั้งประมง ยางพารา  
และป่าไม้ จึงมีศักยภาพรองรับอุตสาหกรรม  
เกษตรแปรรูป การแปรรูปยางพารา การ  
ผลิตสิ่งทอ วัสดุก่อสร้าง ชิ้นส่วนยานยนต์  
และของเล่น ส่วนนิคมอุตสาหกรรมผะอ้น  
เหมาะสำหรับอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร  
เนื่องจากเป็นพื้นที่กสิกรรม รวมทั้งการผลิต  
สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และวัสดุก่อสร้าง

ด้านสิทธิประโยชน์ของการลงทุนใน  
สหภาพพม่าอยู่ภายใต้กฎหมายการลงทุนของ  
ต่างชาติ (Myanmar Foreign Investment  
Law: FIL) ประกาศใช้เมื่อวันที่ 30  
พฤศจิกายน 2531 โดยนักลงทุนจะได้รับ  
สิทธิต่าง ๆ ประกอบด้วย การยกเว้นภาษี  
เงินได้เป็นเวลา 3 ปีรอบบัญชี ยกเว้นภาษี  
เงินได้จากกำไรสะสมที่ นำมาลงทุน  
ใหม่ภายในระยะเวลา 1 ปี ยกเว้นภาษี  
ศุลกากรสำหรับการนำเข้าเครื่องจักร  
ยกเว้นภาษีศุลกากรสำหรับการนำเข้าวัตถุดิบ  
3 ปี สิทธิในการชำระภาษีเงินได้สำหรับ  
ชาวต่างชาติในอัตราเดียวกับชาวพม่า  
สามารถนำภาษีเงินได้ของแรงงานต่างชาติไป  
คำนวณเป็นค่าใช้จ่ายของกิจการ สิทธิหัก  
ค่าลดหย่อนภาษีจากค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการ



ปฏิบัติงานวิจัยและพัฒนาสินค้า สิทธิในการบันทึกค่าเสื่อมราคาสะสมในระบบบัญชี และสิทธิในการตั้งบัญชีขาดทุนสะสมนานถึง 3 ปี นับตั้งแต่มีสภาพขาดทุนเกิดขึ้น นอกจากนี้ยังมีหลักประกันและการคุ้มครองกิจการ รวมทั้งการอนุญาตให้นำเงินตราต่างประเทศเข้าออกได้

ส่วนขั้นตอนการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมในสหภาพพม่า ระยะเวลาจะเป็นการพัฒนาการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดในประเทศ หรือการแปรรูปวัตถุดิบในประเทศให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป เพื่อส่งออกมาผ่านขั้นตอนการผลิตให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปในประเทศไทย และส่งขายในประเทศไทย หรือประเทศที่สามที่ยอมรับสินค้าที่ผลิตจาก

สหภาพพม่า ส่วนการพัฒนาขั้นต่อไปจะเป็นการพัฒนาความเชื่อมโยงการผลิตแบบกลุ่มอุตสาหกรรม (industrial cluster) เพื่อเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมในประเทศไทย และทำให้เกิดพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง พัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่ม และการจัดการสินค้า ดังนั้นโครงการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ/นิคมอุตสาหกรรมในสหภาพพม่า ในระยะยาวจะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งภาคอุตสาหกรรมของทั้งสองประเทศ ช่วยพัฒนาทักษะแรงงานในพื้นที่ ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงการลงทุนและการค้าและสนับสนุนให้เกิดการปรับปรุงกฎระเบียบที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนและการค้าระหว่างกันมากขึ้น